

શ્રી ગણેશાયનમઃ

સ્વામી ભક્ત સામન્ત યાને

વીર દુર્ગાદાસ.

નાટકનાં ગાયનો.

—: સ્વામી અને છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર:—

શ્રી વિજય નૌનમ નાટક સમાજના માલીક.

વિદુત્તાસ હેમજીભાઈ સાવનગરવાળા.

હાલ મુકામ-સ્ટેશનરોડ પ્રી-એમ થીએટર-મુરતી

૫ સ્થામિત્વના સર્વ હક્ક પ્રસિદ્ધ કરનારને સ્વામીન.

ખુબચંદ અમીચંદના ધી સુસ્ત જન એ પ્રો પ્રેસમા પ્રકાશ કર

નરભોરામ વાસે આપું કે. ખપાડીયા ચક્રા સુરત

આવૃત્તિ ૭ મી]
સંવત ૧૯૭૬]

[પ્રા. ૦૦૭
[સને ૧૬૬

કિંમત ૦-૩-૦

અમેદાવાદ

ગુમાવેલી બાદશાહી ચાકુતી અનંગ વિલાસની

ગવર્નમેન્ટ હોમોરેટરીમાં વિદ્વાન સરકારી ડોક્ટરે અમારી બનાવેલી બાદશાહી ચાકુતી અનંગ વિલાસની ગોળીઓ એનાલાઈઝ કરીને તેમાં કોઈપણ જાતની નુકશાનકારક ચીજ નથી એવું સર્ટીફિકેટ આપેલ છે. અને એ ઉપરાંત રજવાડી દવા અકસીર હોવાથી જ વિલાયતમાં પણ થયેલા મોટા ડોક્ટરો રાજા મહારાજાઓ, નવાબો તથા દેશી અને અંગ્રેજ ગૃહસ્થો મોટા સરકારી અમલદારોમાં પણ મહુ વખણાય છે. **બાદશાહી ચાકુતી**

અનંગ વિલાસ

જમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરૂષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી ચાકુતી વીર્ય-વીકરના તમામ વ્યાધી મટાડે છે. અને વીર્ય ઘટ બનાવી ખૂંડ પુરૂષાતન આપે છે. ખરી મરદાઈ આપનાર અને નબળા માણસને પણ જીતનની માફક જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ બલામણુ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈપણ જાતની પરેશની જરૂર નથી, ૪૦ ગોળીની ડબી એકના રૂપીયા ૧૦

બાદશાહી યુનાની લેપ

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે. અને તે નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. ખૂંડ પુરૂષાતન લાવવા માટે આ લેપ ફતેહમંદ ઇલાજ છે. આંકસ એકની ડબીના રૂપીયા આઠ તમામ દવાઓનું પેસ્ટ ખર્ચ જુદું. ડોક્ટર કાળોદાસ માતીરામ—રાજકોટ—કાઠીયાવાડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૭૪ વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ જા૨ દુઃખિ૨૧

વિષય ૬- : ૨-૪

શ્રીહરી ॐ પરબ્રહ્મ પરમાત્મને વંદ્ય:

“સ્વામિ બકત આમાન્ત”

યાન

વીર દુર્ગાદાસ.

નામક નાટકનો

પ્રવેશ નુક્રમથી સંક્ષિપ્ત સાર.

મંગલાચરણ-પ્રભુપાદેના અને બાળાઓ દ્વારા
નાટ્યવસ્તુ વિવેચન

અંક ૧ લેા.

પ્ર. ૧—કામુક્તમાં જયવન્તસિંહ મેહારાજને
રાજમહેલ. લેખપુર નરેશ જયવન્તસિંહનો સ્વપ્ન સાચા
જયમાં વિહાર, અને રાણી મહામાયાના પતિ પુત્રના મંગલ
માટેના મનોદ્વગાર જામુસ દ્વારા કુમાર પૃથ્વીસિંહના
પરલોકયાત્રાના મળેલા સમાચાર અને તેથી હૃદય બંધ
પડતા રાજા જયવન્તસિંહનો સ્વર્ગપથે સંચાર ગર્ભ માટે
કિંદર ચીરી સ્વામી સાથે સહયમન કરવા ઇચ્છતી મહામ
યાનો જયવન્તસિંહને મરૂભૂમિની કેટલીક રાજદારી બાબતો
ની સુચનાઓ કરવા આવેલા યોગિશ્વરીથી પ્રતિબંધ. સંકોડ
વીર દુર્ગાદાસની દેવી સ્વામી બકતની શરૂઆત-અને ધસી
આવેલા બંડખોરા પ્રત્યે યોગિશ્વરીના યોગબળથી મળેલા
પ્રત્યાઘાત.

દેખો.

પ્ર ૨-દીલ્હીમાં ચંદ્રસીંહ પુરિહારનો શહેર
ખહારનો પ્રમોદદિવ્યાન. ચૌવન વનમાં વિચરતી પુરિહાર
પુત્રી સરલાના ચૌવનાગમનોદ્ગાર. અને તેની સમવયસ્કી
સહચરિઓનો શાળિક શૃંગાર વિહાર. ખાદ રાઠોડો પ્રત્યે
જાતવૈરાગિમાં પ્રજ્વળતા પુરિહારના પ્રાપચિક ઉદગાર
અતિથી તરીકે રહેલા સમરસીંહને સપડાવવાનો ચંદ્રસીંહને
ચંદ્રીકાનો નિરધાર. સમરસીંહનું આગમન, ચંદ્રસીંહનું
કુટિલ કારસ્થાન; સરલાની સમયસૂચકતાથી સમરસીંહનું
સંકટ છેદન-અને સમર-સરલા વચ્ચે વિમળ સ્નેહબંધન.

પ્ર ૩ ચંદ્રસીંહનો મહાલયનો એક ખંડ પોતાના
ધ્યાનમાં નંદન પ્રત્યે નંદાના પ્રણયોદ્ગાર-અને નંદાના
રૂપ રંગ ખર રાંચી રહેલા વંદનના હવાઈ વિચાર. નંદા
પાસે પ્રેમચાચના-અને પરિણામે આવી પડતી યાતના.

પ્ર ૪ મોગલસમ્રાટ આલમગીરનું સલાહુવન
જોધપુરના પાટવીકુમાર શૃંગવીસિંહના ઝેરા પોશાકથી થયેલા
પરલોકવાસ સંબંધી પ્રપંચમુર્તિ આલમગીર તથા ચંદ્રસિંહ
સાથે દેવમુર્તિ દુર્ગાદાસ તથા સમરસિંહનું માર્મિક લાપામાં
વિષેશન રાણી મહામાયા તથા જાળકુમાર અજીતસિંહને
સ્વાધિન કરવા માટે મોગલસમ્રાટની મગણી-અને
તે સામે પોતાના માલીકની સ્વતંત્રતા સાચવી રાખવાની
દુર્ગાદાસની દાશુ દ્રઢ લાગણી દુર્ગાદાસને કેદ પકડવાનો

આલમગીરનો ઠરાવ—પણ અગાઉથી ગોઠવી રાખેલી યંત્રણા મુજબ સમરસિંહથી દુર્ગાદાસનો બચાવ. દેખો.

પ્ર ૫ રાઠોડ સરદાર દુર્ગાદાસની સ્વશિખર પોતાના પ્યારા પુત્ર દિલીપસિંહ પ્રત્યે દુર્ગાવતીના ભાતુ વાતસલ્યતામય મનોદ્વગાર અને પારણામાંથીજ પુત્રને પ્રગટ વીરમુર્તિ રાષ્ટ્રભક્ત બનાવવાના વીર દુર્ગાદાસના વીરચિત વિચાર, કંપતિએ પોતાના બાળરાબાના બચાવ માટે સ્વસંતાનની પ્રાણાહુતિ આપવાનો કરેલો નિરધાર, મફલુમિની દુઃખદાયક દશા દેખી આવેલા સમરસિંહના કડ્ડણ ઉદ્વગાર દેશના કલ્યાણ માટે દેહોત્સર્ગ કરવાનો સર્વેનો દ્રઢ નિશ્ચય અને સમરાગણમાં સંચાર,

પ્ર ૬—ચંદાનું મહાન નંદાના પ્યારમાં નાસીપાસ નીવડેલા વંદનના અંગેઅંગમાં ઇશકનું થતું કળતર અને ચંદન-ચંદાના સુખી સંસારમાં ગમખવાર વંદનનું નકર

પ્ર ૭—રાઠોડ સૈન્ય શીખર (જોહનપત) રાઠોડ રમણીઓને કેશરીયા કરવાની યોગીપ્રવરીની આજ્ઞા, અને ભતિ ધર્મ બળવવા માટે જહર પ્રત હજવવાની દુર્ગાવતીની પ્રતિજ્ઞા, વીર સ્વામી ભક્ત સામંત દુર્ગાદાસ પોતાના નોકર ધીરને મદારી બનાવી કરંડિયામાં કુમાર અણતસોંહને છુપાવી, અણતની જગાએ પોતાના પુત્ર દિલીપને સુવાડી રાણી મહામાયાને મદારી સ્વાંગ સજાવી અરવલ્લીની ગુપ્ત ખીણો તરફ રવાના કરે

છે. બાદ ચંદ્રસિંહ પુરિહાર સાથે સમ્રાટ આલમગીર અસ-
ખ્ય સેન્ય સાથે આવી લાગે છે અને બીજા સમરાનલ
જાગે છે. રાજપુતોનાં વીરોચિત કેસરિયાં અને રાજપુત
રમણીઓનું વિલક્ષણ જહરવત. ટેબલો.

અંક ૨ જો.

પ્ર. ૧—નિમિહ અરણ્ય. રાઠોડોએ કરેલાં કેસ-
રિયાં વખતે લાગ જોઈને દુર્ગાદાસના પુત્ર દિલીપસિંહને
અણતર્સીહ સમજી ઉઠાવી લઈ નાસી નીકળેલા ચંદ્રસિંહ
પુરિહાર પાસેથી વીર નારી દુર્ગાવતી પોતાનો પુત્ર પાછો
લઈ લે છે—પરંતુ ચંદ્રસિંહની રહાયે દિલેરખાન આવી
લાગી દિલીપને દુર્ગાવતીના હાથમાંથી જુટવી લે છે બાદ
દિલેરખાન સાથે દિલીપને અણતર્સીહ માની દીલ્લી મોકલે
છે અને દુર્ગાવતી પર ચંદ્રસિંહ પ્યારની માગણી સાથે
આપુકના મારથી જુદમ જુલદે છે. દરમ્યાન સમ્રસિંહ
આવી લાગતાં પુરિહાર પકાયત થાય છે અને દિયર લોભઈ
દુર્ગાદાસ વગેરેની શોધમાં જાય છે.

પ્ર. ૨—અરવલ્લીનું અરણ્ય. કુમાર અણતર્સિંહને
આશ્રમમાં સુકી નિશ્ચિંત થએલી મહામાયા ધીરસિંહને
દુર્ગાદાસની માતાની મહદે મોકલે છે. બાદ પોતાના બાળ-
રાજાનો ક્યાંય પતો ન મળવાથી આકુળ બ્યાકુળ બનેલા
દુર્ગાદાસ ત્યાં આવી લાગતાં યોગીશ્વરી તેને સર્વ ખુલાસો કરી

શત્રુ અતુચરોથી સાવધ રહેવા સુચવે છે, દુર્ગાદાસ યોગીનીને સોંપે છે દરખાન બાદશાહ આલમગીર ગુપ્ત રૂપે પ્રવેશે છે અને મહામાયા તથા આલમગીર વચ્ચે વિષમ વિતંડાવાદ થાય છે. બાદશાહ મહામાયાને કેદ પકડવા જતાં દુર્ગાદાસની સમયમુચકતાથી ડરી જઈ પોતેજ પલાયન થઈ જાય છે.

પ્ર. ૩—ચંદ્રસિંહ પુરિહારનો મહેલ. એક તરફથી શઠોડપર નવું જુવું વેરવાળી મરૂબૂમિ સ્વાધિન કરી મોગલ સત્તાને પશુ ખત્તા ખવરાવવાની પૈશાચિક રાજ્ય લેશની વાસનાવાળો પુરિહાર પોતાની પુત્રી મોગલ સેનાપતિ દિલ્લેરખાન સાથે પરણાવવા તૈયારી કરે છે. દરખાન નંદાની આલાકીથી સમરસીંહ આવી લાગી સરલાને લઈ જાય છે અને કૃત્રિમ સરલા [નંદા] સાથે હસ્તમેળાપ થતાં પહેલા નંદન આવી સરલા પલાયન થવાના સમાચાર આપતાં સર્વે અજાયબીમાં ઉતરી જાય છે. અને દિલ્લેરખાન સમર સરલાને પકડી પાડવા સૈન્ય સાથે રવાના થાય છે. ટેખેલો.

પ્ર. ૪ ચંદાનુ મકાન—ચંદા ઉપર આક્રમીત થઈ પડેલા વંદનનું વિલક્ષણ કાવત્રુ અને નિર્દોષ ચંદનની કમજબતી.

પ્ર. ૫—અરવલ્લી નજીકનું અરણ્ય. દશાના દારૂણ તંત્ર નીચે દબાયેલા દુર્ગાદાસના ઉદ્દગાર. સમર-સરલાની શોધ માટે શંકડી રૈયત પર દિલ્લેરખાનનો ખજાતકાર, દુર્ગાદાસનું માફ પ્રજાની મદદે આગમન દિલ્લેરખાન પલા-

ચન. માડ પ્રજાની દુર્ગાદાસને આશીષ અને દુર્ગાદાસના પ્રજાને દિલાસો ધીરુ દ્વારા માણતા મરણ સમાચાર-જાંતરિક પરિતાપ-માતા અને માતૃભૂમિ બંનેનું રૂણ વાળવાની દુર્ગાદાસની પ્રયત્ન પ્રતિજ્ઞા તથા સંરક્ષા દુર્ગાવતિને દિલીપની મુક્તિ માટે દિલ્હી જવાની આજ્ઞા બાઈના આદેશ મુજબ સમરસિંહનું જોધપુર તરફ રવાના થવું.

મ. ૬ ચંદાનું મકાન. ચંદાને ફસાવવા જતાં ચક્રકર ખાઈ ગયેલા વદનની કમખુષ્ટી.

મ. ૭-શહેનશાહ આલમગીરનો ગુપ્ત આવાસ. આલમગીર ચંદ્રસિંહ ચંદ્રીકાને અણતસિંહના રક્ષણ કાર્યની બલામણુ કરી આદ્યો બંધ છે. દુર્ગાવતી સરલા દાખલ થાય છે. દિલીપને પારણામાંથી ઉઠાવી લે છે. બાહ દુર્ગાદાસ આવી દિલ્લેરખાનને મારી માતાનો બદલો લે છે. સ્વામીરા આદેશ મુજબ દુર્ગાવતી સરલા અને દિલીપ સાથે રવાના થાય છે. બાહશાહ વગેરે આવી લાગતાં દુર્ગાદાસ જેલ પકડાય છે. ટેન્ડો.

અંક ૩ જો.

મ. ૧-અરવલ્લી નજીકનો અરવલ પ્રદેશ. દિલ્હીમાંથી દિલીપને લઈ આવેલાં દુર્ગાવતી તથા સરલાને રાણી મહામાયા આવી મળતાં દિલીપ રાણીજીને સ્વાધીન કરી સમરસિંહને બંધુની કુમકે આવવાનું જણાવી દુર્ગાવતી પોતાના પ્રાણેશને બંધન મુક્ત કરવા પુનઃ દિલ્હી તરફ રવાના થાય છે.

ગાદ સરલાને અચાનક પોતાના પ્રિયતમ સાથે મેળાપ થતાં તેના મુખેથી બાઈને કેદ થયેલા સાંભળી સમનસિંહ પણ દુર્ગાદાસની મદદ માટે દીક્ષી ગત થયે.

પ્ર. ૨-દીક્ષીમાં મોગલ સલ્તનતનું જેલખાનું. જેલખાનામાં ચંદ્રિકાનો દુર્ગાદાસ પ્રત્યે પૈશાચિક ખ્યાર-દુર્ગાદાસનો તેના પ્રત્યે શ્રીટકાર-મોગલ સેનાપતિના સ્વાંગમાં આવી દુર્ગાવતીએ સ્વામીની કરેલી વિદક્ષણ બહાર--અને જનાનખાનાને માર્ગેથી નાશી જતાં રંગમહેલને લગાડેલો અંગાર-બાદશાહ આલમગીર સામે દુર્ગાદાસના વિરોધિત ઉદ્દગાર-કિદ્દાના કાંગરાપર થઈને સમરાસંહનું જેલખાનામાં આગમન--અને બહાદુરી લેર બંને વીરોએ કરેલું પલાયન.

પ્ર. ૩-નંદા માટે મુકરર થયેલો ચંદ્રસિંહના મહેલનો એક ખંડ. ચંદાપર ચાલાકી ચલાવવા જતા ચકકર ખાઈ ગયેલ વંદનની નિરાશા અને નંદા-નંદનનો હસ્ત મેળાપ.

પ્ર. ૪-અરવલ્લીમાં અજીતસીંહનો આશ્રમ. સમવયસ્ક છોકરાઓ સાથે તેજસ્વી ક્ષત્રિ મુર્તિ અજીતસીંહ તથા દિલીપસીંહ વીરોધિત રમતગમતમાં ગુલતાન, મિઢલખાણના મેળાને લીધે અજીતસીંહને પોતાની પૂર્વસ્થિતિનું થયેલું જ્ઞાન અજીતસીંહનો આંતરીક ખેદ-અને તેને પકડવા આવેલા ચંદ્રસીંહ સાથે હંદ યુદ્ધ થતાં દુર્ગાદાસ આવી લાગતાં પુરિહાર, દુર્ગાદાસના હાથે કેદ.

પ્ર. ૫—જોધપુરનો કીલ્લો. જોધપુરને ઘેરા શાહીને મોગલ સૈન્યનો પડાવ, બાદશાહ આલમગીર મુખ્ય સેનાપતિને આવેત રહેવાની મુચના આપી ગુપ્ત તપાસ માટે જાય છે. શોખીન સેનાપતિ સ્વસત્તાના બળમાં પોતાને નિર્ભયમાની રંજશાહ અને ગાનતાનમાં ગુલતાન થાય છે. સમરસીહ સાથે નંદન ઉસ્તાદ અને સરલા તથા નંદા નાયકાથે વેશે છાવણીમાં હાખલ થાય છે. અને નાયકા દ્વારા સર્વને ગાનતાનમાં જાન ભુલવી મુદ્દ માટે તૈયાર થાય છે. હરમ્યાન છુપી તપાસ માટે જાએલો બાદશાહ પાછો આવીને છાવણીની આ સ્થિતિ જોઈ ઉશ્કેરાય છે ગવૈયા મંડળને કેદ પકડવા જતા અમરસીહ વગેરે ખુલા થાય છે. દુર્ગાદાસ પણ હાખલ થાય છે. પ્રચંડ સમરાનલ જગતાં મહમ્મદ મોગલ સમ્રાટ એક નરવીર સ્વામી ભક્ત સામન્તથી મહાત થાય છે ને બંને વચ્ચે સલાહ થાય છે. ટેબલો.

પ્રવેશ ૬—ચંદાનો અવાસ. નંદા પોતાના પુત્ર નંદન સાથે પરણી ચુકવાથી તેની આશા મુકી હતી છેલ્લીવાર ચંદાને ફરમાવવા વંદનલાલ કાવતરું કરે છે, પણ તેમાં પોતે જ ફસાય છે અને પરિણામે કંટાળી જઈ પવિત્ર જીવન ગાળવાને પ્રતિજ્ઞાબદ થાય છે.

પ્ર. ૭—જોધપુરમાં ભવ્ય રાજ દરબાર ચંદ્રસિંહને માફી અજીતસીંહને રાજ્યારોહણ, જોખંડી પેટીનું વિવરણ, દુર્ગાદાસે પોતાને પ્રાપ્ત થતી અખુદ દોલતનું પોતાના તમા

રાજાને હરેહુ સમર્પણ, યોગીશ્વરીનો પૂર્વ પરીચય, તેણીના
આ હેશથી સમર સરલાના હસ્તમેળાપ અને સમ્રાટ આલમગી-
રના હસ્તથી અણતર્સીકને તાજ પહેરાવવાની પવિત્ર ક્રિયા
સાથે “સ્વામી ભક્ત સામન્ત”ની સાત્વિક ભક્તિ રૂપા દેવી
શક્તિથી પ્રલયકાલીન પીડાઓ લોગવતી મહાભૂમિને અનુપમ
સ્વર્ગીય આનંદ સમર્પવા સાથે અમારા “સ્વામી ભક્ત
સામાન્ત”નું જીવન કર્તવ્ય અને અમારો આ નાટ્ય પ્રયોગ
ઉલ્લસ એકી સાથે સ્વયંભૂની દયાથી સમાપ્ત થાય છે

શાન્તિ:

શાન્તિ:

શાન્તિ:

“સ્વામી ભક્ત સામન્ત”

યાને

વીર દુર્ગાદાસ

નાટકનાં પાત્ર પરિચય.

પુરૂષ પાત્રો.

જશવન્તસિંહ.....જોધપુરના મહારાજા.

અજીતસિંહ.....મહારાજા જશવન્તસિંહનો બાલકુમાર

દુર્ગાદાસ.....જશવન્તસિંહનો પરમ પ્રિય સરદાર.

[વીર સ્વામી ભક્ત સામન્ત.]

સમરસિંહ દુર્ગાદાસનો બંધુ

દીલીપસિંહ... ..દુર્ગાદાસનો પુત્ર

ધીરસિંહ [ધીર]....દુર્ગાદાસનો વફાદાર નોકર.

ચંદ્રસિંહ.....રાઠોડ જાતિનો કટો શત્રુ, એક

પુરિહાર, દીલ્હીની શહેનશાહતનો

એક સરદાર, સમ્રાટ આલમગીર

માનેલો વફાદાર.

આલમગીર.....[ઔરંગઝેબ] જમખાનસિંહ દીલ્હીનો

મોગલ સમ્રાટ.

દીલ્લેરખાન.....મોગલ સેનાધિપાન

ચંદન.....એક પદિઆર

વંદન.....ચંદ્રસિંહનો પદિઆર નોકર.

નંદન.....વંદનનો પુત્ર.

સ્રી પાત્રો.

રાણી મહામાયા—જશવન્તસિંહની રાણી, મરુ-
મિની માનવંતી મહારાણી; અણ્ણતસિંહની જન્મદાતા માતા.

દુર્ગાવતી—‘સ્વામી સકલ સામન્ત’ દુર્ગાદાસની દેવી
ગુણવાળી પત્નિ.

યોગેશ્વરી—જશવન્તસિંહના ‘પરમપ્રિય સ્વર્ગસ્થ
સરદાર નાહરસિંહની ‘નિરૂપમા’ કન્યા; દેશ સેવાથે યોગ
સધના સાથે તત્પર રહી દુર્ગાદાસ વગેરેને દેવી સહાય
દેનારી પ્રચંડ પ્રભાવશાળી પરમેશ્વરી.

સરલાદેવી—ચંદ્રસિંહ પુરિહારની પુત્રી. સમરસિંહની
સ્નેહ શ્યામિનિ.

ચંદ્રિકા—ચંદ્રસિંહ પુરિહારની અસ્થિર હૃદયની પત્નિ.
સરલાની અપર માતા.

નંદા—સરલાદેવીની સાથે ચંદ્રિકાની દેખરેખ નીચે
ફેરવેલી પદિમાર ભત્રીની સ્ત્રી અનાથ કન્યા અને નંદનના
પ્રણયિની.

ચંદા—નંદાની સગી જડેન અને ચંદનની પ્રિયા.

એ ઉપરાંત દાસ દાસીઓ, સાહેલાઓ, અન્ય સ્ત્રીઓ
અને બીજા કન્યા વગેરે.

॥ ॐ श्री हरि ॥

“स्वामि भक्त सामन्त”

याने

वीर दुर्गादास

नाटकनां गायना.

अंक १ लो.

प्रारंभ प्रार्थना.

भगवायरख—

१

वंदु विश्वराम

शरण्य अहुं शुभ शान्ति आय

धुन धर धरणी धरा

वंदु०

विभज मति गति प्रभज कृति दे,

विजय कार्य करवा

वंदु०

भाजाओ—

२

जपे स्वामी पुरा प्यारे,

मुलागी ते तरे तारे,

पल्लकारी जेवा जन अवनिमां अवतरे,

स्वामी भक्ति छे सारी सुप्रकारी सांसारि;

होमज दुमुम क्यारी

नेवी वीरयश क्यारी.

वीरजन जगत उद्धार उभारे, सुधारे

जपे०

મહામાયા—

૩

પતિ ના શાન્ત થાય
 સુત શોકથી સ્વામીની સ્થિતિ
 વિષમ અતિ થાય પતિ०
 વિહારે વિપત્તિ પતિ પુત્ર ઉપરથી
 વિનવું વિશુલ કરે રહાય પતિ०

સરલા—

૪

યૌવનના રંગે રંગાતાં આ નેન
 અંગે અનંગનું યેન યૌવન०
 કળી કુસુમની ખીલી ગુલાબી
 અલી સતાવે દીન રેન યૌવન०
 મીઠી મુસ્તીએ દીઠી દિવાની
 થઈ છું ન આવે મન યેન યૌવન०

સરલા અને સખીઓ— ૫

સખી વર્ગ—શરમથી શીઠ સુકાઈ મરે ?

શાણી સરલા રોષ કરે કાં ?

પધારતાં પ્રિયતમ પ્રીતિના પાઠ પુરા પહોં શરમથી०

સરલા—વૃથા વેણ શાં વડો વેવલી વળી વળી વાઢ કરે

સખી—અનંગ તહારા અંગ અંગમાં જળરો જંગ કરે
 શરમથી०

સરલા—શીઠ ખીજવે ના લજવાઓ જાઓ જાઓ હટરે

સખી—મન્મથ સાથે મળવા માટે થાલો ચટપટરે શરમથી०

સમરસિંહ અને સરલા— ૬

સરલા—પ્રાણ સુંદરનર સુહાગર વર પામી

રનેહ સરવર છો સ્વામી

પ્રાણુ०

સમર-ન્યાયી પ્રેમ કયારી રનેહવારિ સીંચાવએ ખારી પ્રાણુ०

સરલા—સુદામણ કયારી સીંચીવારિ સુખદ રાખુ સારી

સમર—ખારી મહારી મયો અતિ આભારી

સરલા—આભારી વિચારી ઉદારી સંભારી નારી તમારી આ;
લેજેજી સુદીર સ્વામી. પ્રાણુ૦

નંદા—

૭

આજે આનંદને પ્રસંગ રંગ અંગમાં

બુલીછું ડુલીછું કુલીછું એક તાનમાં આજે૦

ભાન બુલી મોહે ડુલી છમીલા

આવે તલપુ છું હું પ્રિતમ પ્રાણુ

આવે કન્હાઈ છુપાઈ રહ્યા શું?

પૂર્ણ પ્રીતિ પાળું પ્રીતમ પ્રાણુ

આવે અલખેલો તો લાવે લાખેણી ઉદાણુ આજે૦

નંદા નંદન—

૮

નંદા—સ્વામણા સંગમાં સુ રંગમાંરે

સહા બુલીયે રે (૩) રતિ રંગમાં

નંદન—અંગનાં અંગમાં ઉમંગમારે

રહુ રંગથી રે (૩) પ્રિયા સંગમાં

વિવાહ રૂપાળા, યારો તો ખાળા?

નંદા—રમશું રસીક રસ રંગમાંરે

સહા૦

નંદન—પરણી ખ્યારી, પ્રીતી વધારી

નંદા—ક્રમશું થઈ મરત મદન જંગમારે

સહા૦

વારાંગનાઓ—

૯

આલી, ઓ આવો, ગાઓ, ધુન મચાવો આલમગીર વધાવો૦

વધાવો આલી આવો, શાહી ગુણુ ગાઓ

જલિહારી વારી ધારી ખ્યારી વારિ વરસાવો ઓ૦

તખતા તાંજે શાન્તિ રાજે છવો બહુ સમ્રાટ

શહેનશાહી શાન્તિદાય જગ છવાઇ
રહો કાયમ શિરતાજ ઓ
આ પ્રસંગે સૌ સંગે ઉમંગે મુગ્ધ ગાવો
વિજય જય થાઓ ઓ

દુર્ગાવતી

૧૦

મહારા જીવન તારા, જીગર ખ્યારા બાલુડા
મહારા બાળ મુકોમળ દીલખર દીવારામ
ભાળું મનહર મુદલર મીઠું મીઠું મુખડું મહારા
ખ્યારા ખુલ ખુલ મંજુલ ગુલ મુધાનું ધામ
ન્યળું રંગભરી ઉમંગ અંગ તુજ ઉમળું—મહારા

દુર્ગાવતી, દુર્ગાદાસ, સમરસીંહ—

આજ રાજ કાજ કરશું તન મન ધનથી ભારી
મેક ટેક નિશ્ચય એ સ્વામી ભકિત સારી આજ
અસી આ દરમાં ધારી, દેશું અરિ વિહારી
વફાદારી ખ્યાની અમારી વીર ખુમારી ન્યારી આજ
દુર્ગાદાસ—આત્મજ આ તૈયાર છે આજાધારક આજ
માતપીતા મહીકની સેવા કરજ કાજ

ચંદા, ચંદન—

૧૨

ચંદા—પ્રાણ ખ્યારા પધરો રસબેલા રંમમાં
ચંદન—બહાલી પિલાસી ભલી તું વૃક્ષે વળગી વેલ વાહવા
ચંદા—વાહ રમીલા ઊલ છળીલા રંમત રસમય રેલ—પ્રાણ
ચંદા-ચંદન-પંદન

૧૩

ચંદા—મહારા વલમ કહોને હવે ક્યારે મળશું ?
હવે ક્યારે મળશું, પ્રિતપાન કરશું

વંદન—ખ્યારી ચંદાના વર બની પરવરશું,

ચંદન—પ્રેમ આપણે આપણને જલદીથીરે મેળવ

વંદન—વંદન જાંઠા વેગેથી ઘર તારૂં રે ભોળવશે
 ચંદા—એ જાણી પિછાણી રે બાલમને વેગે,
 વધાવી લઇશ હું મહાસાં

અંક બીજો.

દુર્ગાવત—

૧૪

પ્રભુ ક્યાં શોધું હું બરચાર
 સ્વામી વીણુ મું । સૌ સંસાર.....પ્રભુ
 બાળકને લઇ ગયા અલાગી
 ગયાં સર્વ કો મુજને ત્યાગી
 હવે મળે ક્યાં બાળ ?

સ્વયંભુ સ્હાય કરો તત્કાળ.....પ્રભુ

દુર્ગાવત સમરસિંહ— :૧૫

દુર્ગાવતિ—ચાલો જાંધુ ચાલો સ્વામીનું સંકટ ક્યારે કપાશેરે
 ગૌરવ ક્યારે ગણશે અત્રિનું.....ચાલો
 મળે જાત ક્યારે મમ વલ્લભ શોધીશું ક્યાં જંગલ બનમાં?
 સમર—શાશાન્તિ ધરતાં જન્તિ હરતાં

હુઃખદ પંથ દુર યાશેરે...ચાલો.

ધરો માત મમ ધીર હૃદયમાં સ્હાય શ્રીહરિ યાશે ક્ષણમાં
 સાથે ફરશું, શોધી વળશું
 સર્વ દાર્ય સરી જાશે રે.....ચાલો

દુર્ગાદાસ—

૧૬

પ્રભુ ક્યારે સફળ યાશે આશા રે પ્રભુ
 સ્વામી બકિતની ભગ્ય પ્રતીક્ષા

કરો પુણ્ય જગત્પાતાલે—

પ્રભુ

શક્તિ સમર્પિં સહાયક થાઓ

હરે! કંટ લુમાતારે—

મધુ૦

સરલા—

૧૭

માતા કર મ્હેર લગાર આ ઝેન્યાય તો થાયે
કન્યાથી કશું નવ કહેવાયે, દીકરી દોરો ત્યાં દોરાયે માતા૦
જ્યાં દીકરી બહુ દુખણી થાયે
તે ઘર નહં સમાન ગણાયે-મુખ જાયે દુઃખ થાયે
દી બધુથી તે દંડાયે— માતા૦

નંદા—

૧૮

લટકે; ચટકે, બની કામજુગારી નારી સર્વેને માફ
નયનોનો માર

નૌતમ નખરાં કરનાર

હું મોહક મનહર મહમાતી મલકાતી છું ગુલનાર લટકે૦
નૌનકટારી મારીને ભારી, નરને કફ લાચાર

સખીઓ—શાણી રંગીલી છેલ છબીલી જોજો ન ખાતી હાર
નંદા—છે મહારી મનહારી ગતી ન્યારી

જોષ ભાન ભુલે, પડી મોહ બુલે, રૂપ રંગે દુલે

સખીઓ—કદી તું ન ભુલે—“ના, ના”— લટકે૦

ચંદન, ચંદન—

૧૯

ચંદા—ઠગ રૂપ ધરી ઠગનારા, આજ રૂઠયા બધા દેન તહારા

ચંદન—પ્રાણ પ્યારો તહારો છું હું પ્યારી

ચંદા—હઉ ઉતારી તહારી ખુમારી, પરનારીથી પ્યાર ?

ચંદન—પ્યારી મારોને ન માર

ચંદા—ઠાર માફ ગમાર તને; વોય વોય— ઠગ૦

ચંદન—હાય નારી નઠારી અઠારી, નખી એકે ઉગરવાની ખારી

ચંદા—બ્યાભચારે ન સાર ! કફ પુરો ખુવાર

ચાફં જુલિથી માર તને વોય વોય

કગ૦

મારની પ્રજા અને દુર્ગાદાસ— ૨૦

પ્રજા—ધન્ય ધન્ય છે દુર્ગાદાસ આથ બળવીર છે ત્હારી એક

કર્મવીર તે મરુભુમિતું બતું રાખ્યું નીર,

મુકિત કરે જટ મારવાડની સત્ય સિંધુ મહાવીર. ધન્ય૦

દુર્ગા૦—જાઓ. સિધાવો મુખે બાંધવો ધરી હૃદયમાં ધીર.

શ્રીવર કરશે સ્થાય સર્વને શરણે રાખો શીર-ધન્ય.

દુર્ગાદાસ—

૨૧

માતૃ ભકિત પિતૃ ભકિત સત્ય મુખદાઇ

રાજ્ય ભકત ભૂમિ ભકત ધન્ય જગતમાંહી. મા.

ધર્મ કાંજ છેડી લાજ યાય દેહ ત્યાગી

જય સ્વામી ભકત એહ સ્વર્ગમાં મુલાગી—મા.

માતૃ રૂણ લજ કરૂ પૂણું પ્રેમ ધારી

ગીરામાં ગળવું એક સ્વામી ભકિત સારી—મા.

વંદન, ચંદન, ચંદા— ૨૨

ચંદન—સોગન લઈ નંદા ચંદાના સોગન લઈ

નંદા ચંદા—સોગન અમારા કેવાં ગણીને ?

વંદન—તમને વહુ લીકરી માનીને, સોગન ખોટા

લઈ ગણીને

સોગન

નંદન નંદા—મતિ પિતાની હવે મુખરશે

વંદન—વંદન નંદાને મળી જશે, સોગન લીધેલા

ટળી જશે.

સોગન.

ચંદ્રિકા—

૨૩

લાગે છે કેવી લાલની લટકાળી છળી

બલિહારી પ્યારા ઝોવાફ હું ધસી ધસી

હૃદયેથી તારી મુરતી જતી નથી ખસી લાગે છે.

દેખું છું દુર્ગાદાસની છળી મન વસી

સુરત દીવારામની દીલ રહી ઠમી.

આવોને આવો આલિંગ્ય હું હસી, હસી લાગે છે.

અંક ત્રીજો.

સરલા અને દુર્ગાવતી— ૨૪

આવોને કરો પ્રભુ બહારરે

આ હૈયુ કપાય, સ્વામીની બુઢાઈ

સતિઓથી ન સહેવાયે

આ.

સતિને છાજે પતિની પુનીત પ્રિતી

કુણ્ણ કૃપાળુ કર સંકટે સ્હાય

આ.

સમર-સરલા—

૨૫

સરલા-મળ્યા મોહન સલુણાસાર, જીવન આધાર સુખ ભંડાર,

સમર-ખરી તું નાર ખુબીદાર, એવી દીલદાર જીમરના તાર

સરલા-કર્યા ડંકા રતુ રજે, કદી કાન્તાર આ માજે

સમર-પિયુના પ્રેમને કાજે વિગ્ધ સાજે પ્રિયા લાજે—મળ્યા.

સરલા-બનાવી બહાવરી આજે, મહન મહારાજના રાજે

સમર-છળીલીની છળી છાજે, સલુણી સ્નેહના સાજે—મળ્યા.

દુર્ગાદાસ—

૨૬

વીર નર હોય તે તો વિપત્તિથી કદી ન ડરે છે

વિકટ વેરાનને વળી જેલ તે મન મહેલ ગણે છે

નેક ટેકમાં છેક જે સ્વાયં પરાયણ થાય

વરે વિજય નહિં તે વળી, પડે પાછા, બાજી હારી જાય

કીર્તિ ગુમાવ્યાથી મરવું બહું છે

વીર જીવન અતિ ઉજળું છે. વીકટ

૨૭

નંદા—પ્રીત ખ્યાલી પીયો મતવાલી પ્રીયાના હાથની

નંદન—ખ્યાલી ંહાલી ગુલવાલી, પીતાં પ્રગટે છે લાલી
હૃદયના ંહાલની.....પ્રીત૦

નંદા—આવો ખ્યાલો આવો, રંગત લહાવો, રંગ જમાવો

નંદન—પ્રીતયાન ઠરું, રસચાન ઠરું

નંદા—પીયુ પરમ સુખદ છે સ્યામ

જયુ' નીત્ય નામ, જીવન આરામ.....પ્રીત૦

૨૮

અજીતસીંહ દીક્ષીપસીંહ અને બાળમંગળ—

છોડો છોડી સુરતી, રમીએ દડો ગેડીની કુસ્તી

અજીત—રમું રમાડું કસ્ટી જાયો દલિ દાવ હું ખારી

સર્વ—આવોજ આવોજ રમીએ વીર રમત આ સારી

કસ્ટી કસ્ટી બાળ આપણે રમવા રંગ ઘણેરો

આ ફેંકલો દડો દોડોને વીર બહાદુરો વેરો—આવો

દોડો દોડો દડો દોડતાં ઝડપ હાથમા ઝલો

ઝડપ ચુકાવો દાવ ચોટથી ચાલો ચતુરો ચાલો—આવો

સરજા, નંદા— કાફી રહ

ખણી નેણ મીઠાં હાણે મારેલી

હીની કારણ વણને સીકાયતી ખેણી

જુલું જોડે વીધાસીં જોડે

છોડે છપરતે માંકી મરડે.....ખણી૦

તોજે હુસ્નજો દીદાર કીંયાસીં

હોંસ અકલમે' દમ વોયાસીં ખણી૦

આશક તોસે' જોક બાત કીયોસીં

બાઈ જેહન બાયાંતી.....ખણી૦

ચંદા

ભાયન

એ મારો લાડોળ મુંબઈ શેહેરશું આયોળ-છ-છ

એ મારો વાલમળ જાનુમુંબઈ એરખી લાયોળ-છ-છ

નણ્ણી જાયે હાવરે જોડાણીએ ઝગડો કરીયોળ-છ-છ દેક

હે દેરાણી કેવે મને ઘઘરો ધુવરીધાળો અંઠે હીલાવોશ-છ-છ

હે શીરદાર ધારો મુઝઠો ગંધા પુઝઠો જેડી લાગેછ-છ-છ

નંદન. નંદા, ચંદા, ચંદન વંદન--૩૦

ચારે—ભુલી જતા નહિ— ના-ના-ના-ના

સાધુ જની લેખ લજવતા નહિ...ભુલી૦

વંદન—૯૨૬ નહિ કરવાની હું આજે બાધા રાખુંછુ

ચારે—સુખે ફરજો ભકતિ કરજો

મોક્ષ મળે આતે જેથી.....ભુલી૦

વંદન—ગલેમંડી ગોપીપુરા થઈ તાયા

જઈ માળા જપશું.....ભુલી૦

સર્વ પત્રો

૩૨

જય જહુનાય, રધુનાય, જગતાત પ્રભુ

તારણુ તંણુ. ધ્રુવ ધારણુ ધરણુ વીણુ

ભારત સ્વારથ તાત

કરો પૂણું કૃપાનાથ

અજર અમર હર

અટલ અચલ આપ.....જય૦

શાન્તિ ! શાન્તિ ! શાન્તિ !

જાહેર ખખર.

અમારી કંપનીના નીચલા નાટકોના ગાયનોની
ચોપડીઓ જ્યાં અમારા મુકામ હશે ત્યાંથી રોકડી
કિંમતે મંગાવ્યાથી મળશે.

ચોપડીનું નામ કિંમત. ચોપડીનું નામ કિંમત.
બિલ્વમંગળ ઉર્ફે સૂરદાસ માતૃપીતૃ ભક્ત પુ'ડળીક

૦-૩-૦

૦-૩-૦

શ્રી ભકિત વજય ૦-૩-૦

વિશ્વ પ્રેમીકલાપી ૦-૩-૦

અજય લક્ષ્મી .. ૦-૩-૦

સુરેખા હરણુ ... ૦-૩-૦

પીપાભગત ... ૦-૩-૦

નાગર ભક્ત ... ૦-૩-૦

હોથલ પદમણી ૦-૩-૦

નીલમ માણિક ... ૦-૩-૦

જેસલ તોરલ ... ૦-૩-૦

યોગકન્યા ... ૦-૩-૦

બીરબલ બાદશાહ ૦-૩-૦

મનહરમેના ... ૦-૦-૦

પ્રાવણુ સાગર .. ૦-૩-૦

મહાપતા-કાદરબરી ૦-૩-૦

રાજ લીલા ... ૦-૩-૦

જેહુરે શમશીર ૦-૩-૦

મહારાજ શાનરત્ન ૦-૩-૦

શ્રી જયમતી ... ૦-૩-૦

માલવિકા-મિમિત્ર ૦-૩-૦

ઉર્વશી-પુરંદરા ૦-૩-૦

સ્વામીભક્ત સામંત યાન

વીર દુર્ગાદાસ ... ૦-૩-૦

નિહલદાસ હે અભાષ ભાવનગરવાળા.

શ્રી વિ. ના. ના. સમાજ.

જાહેર ખખર.

